

Izhaja vsak dan, izvzemši ponedeljke in dneve po praznikih, ter velja po pošti prejemani za avstro-ogerske dežele za celo leto 16 gl., za pol leta 8 gl. za četrt leta 4 gl. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 13 gl., za četrt leta 3 gl. 30 kr., za en mesec 1 gl. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 kr. za mesec, 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština iznaša. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijake velja znižana cena in sicer: Za Ljubljano za četrt leta 2 gl. 50 kr., po pošti prejemani za četrt leta 3 gl. — Za oznanila se plačuje od četiristotine peti-vice 6 kr., če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr., če se dvakrat, in 4 kr., če se trikrat ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvolijo frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani v Franc Kolmanovej hiši št. 3 „gledališka stolba“.

Opraviništvo, na katero naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne stvari, je v „Narodni tiskarni“ v Kolmanovej hiši.

S koncem tega meseca se prične novo naročevanje na „Slov. Narod“. Gg. naročnike prosimo, da naročnino o pravem času ponové, ako hoté list dobivati redno v roke, ker „Slov. Narod“ sedaj pošiljamo samo onim, ki na pre j plačajo naročnino. „Slovenski Narod“ velja:

Opraviništvo „Slov. Naroda“.

Denes se po vsej Avstriji in po drugem svetu vrši popis ljudi (le v nekaterih državah se bode vršil par mesecev kasneje). Ta popis je bil vzbudil po Avstriji izredno pozornost pri vseh avstrijskih narodih. Ne tolikanj iz uzroka, da bi se bilo zanimanje statističnega znanja tolikanj povišalo, temuč iz političnega razloga, ker se šteje tudi narodnost in bode torej od leta 1846 sem prvič uradno nekoliko konstatirano, koliko je katerega naroda v Avstriji. Pravimo nekoliko, kajti vestno to posled-

Le vsak naj svojo knjižnico pogleda, pa bode videl, koliko ima v njej pomankljivega, ne več celega, raztrganega, knjige z izgubljenimi posameznimi listinami itd., ki nimajo nobene veljave več. Le naj še potlej pomisli, koliko na ta način defektnih knjig je sam že uničil. Kako lepšo biblijoteko bi mnogi imel, ko bi še vse imel, kar je kupil! Ko bi bil

Po drugem neavstrijskem svetu se bode popis ljudij vršil jako mirno, brez drugega običnega interesa, kakor statistično-vednostnega. Drugod ima namreč popis samo kozmopolitično

Ravno pri knjigah nij gledati na svojo
osobo, niti ne na to, da se počasi nakupljena
knjižnica ne bode nikdar za pravo ceno pro-

Tako sem torej jaz obračal ta „kompromis“, a gg. Linhart in Sima sta ga drugače obrnila. Namesto da bi bila sklepe občnega zbora izpeljala, kar je dolžnost vsakega odbornika, kateri je mož beseda, namesto da bi bila skrbela za gradivo tudi slovenskim številkam, sklenila sta (menda sama, vsaj mene nijsta bila k nikakeršnej seji povabila), izdajati list skoro nespremenjen le v nemškem jeziku in sprejemati samo tiste slovenske sestavke, katere kdo po naključbi pošlje. Čeravno sta bila gg. Sima in Linhart eno zelo važno točko sklenene pogodbe uže prelomila, vendar sem si bil jaz odločil kljub temu še dopisovati in sodelovati pri tej nemško-slovenskeji „Schulzeitungi“, pričakujoč, da bodo to storili tudi drugi tovariši, da bode tudi g. Sima kot urednik slovenski pisal in opustil svoje sovraštvo do Slovencev. Pisarim in pisarim cele 3 ali 4 mesece, toda skoro jaz edini, in g. urednik Sima nij hotel niti ene besedice slovenski spisati. Te tlake sem se pa bil kmalu naveličal in terjal odločno od gosp.

Zatorej kličemo denes prošnjo Slovencem, naj ob konci leta svojo knjižnico preiščejo in naš svet izpolnijo: nevezane knjige vezat dajo. Nij treba, da bi bile dragoceno vezane. Najprosteje, le trdno, da se ohranijo in narodnej literaturi ne pogubodo, kakor se jih je uže toliko pogubilo, navadno iz same malomarnosti.

Sime, naj še on piše slovenski, drugače se sodelovanju popolnoma odrečem. G. Simi pa je bilo menda to po volji, kajti uže 7 ali 8 mesecev se izdaja „Laibacher Schulzeitung“, ki pa ima na čelu tudi še slovenskimi besedami napisano, da je „glasilo kranjskega učiteljskega društva“, jedino le v nemškem jeziku. In ta list namerava v bodočem letu še izhajati! Še namerava se pred svetom repenčiti kot glasilo kranjskih učiteljev! Še namerava porogljivo se Slovincem smejati, ko se upirajo, da bi se v slovenske šole ne vpeljalo preveč nemščine! Kdo vam je dal, g. Sima, pravico list še v bodočem letu izdajati, in to samo v nemškem jeziku?! Zakaj niste sklicali g. Linhart od lanskega leta (6. dec.) niti ene odborove seje? Zakaj ne skličete občenega zbora za leto 1880? Ako hočeta vi dva z g. Simo sama svoj list izdajati, slobodno, a izbrišite z njega besede „Glasilo kranjskega učiteljskega društva“. Pod tem imenom list izdajati nemata kot moža poštenjaka (t. j., ako hočeta kot taka veljati, kar pa v mojih očeh uže zdavnaj nista več) več pravice! Zlasti pa kranjski učitelji ne trpimo, da bi mej nemški svet trosili laž, da zdaj slovenski časopisi nemško „Schulzeitung“ najbolj napadajo, in to samo radi nemškega jezika, v katerem je pisana! Uže leto dni se skoro nobeden slovenski časnik za „Laibacher Schulzeitung“ zmenil nij. Sicer pa Slovenci ne zametujemo nemških listov radi tega, ker so nemški, ampak radi njih sovraštva do Slovanov. Le dajte svoj list v roke takemu možu, kateri ga bode tako uredoval, da se bo v njem obema jezikoma pravičnega izkazal, pa koj mu pristopi z menoj vred več učiteljev v podporo. —

Toliko sem si štel v dolžnost objaviti slovenskemu občinstvu in posebno še kranjskemu učitelstvu; gg. Linhartu in Simi pa kot ud in odbornik „Krainischer Lehrervereina“ še povem, da se bodo uže storili potrebni koraki, da „Laibacher Schulzeitung“ ne bo več dolgo hodila mej svet kot „Organ des krainischen Lehrervereines“. Iv. Lapajne.

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 30. decembra

Angleški časopis „Morning-Post“ piše tako-le o avstrijskih razmerah: Večkrat smo uže razjasnjevali neobhodno potrebnost, da je avstrijska vlada jednako pravična z vsemi narodi v državi. Oni čas je na veke minil, ko je mogla avstrijska vlada podložnike vladati samo s podpiranjem Nemcev. Zdaj pa si Nemci v Avstriji domišljajo, da so zane marjeni, ako so Slovani z njimi ravnopravni. Vendar mora Slovan iste pravice imeti, kakor Nemec.

Poroča se, da pride cesarjevič Rudolf s seboj bodočo soprogo dne 28. februarja 1881 v Prago.

Vnanje države.

V Atenah sta se osnovala dva odbora, ki oba delata in podpirata priprave za grško-turško vojsko. Tudi grška vlada ne drži rok križem. Nedavno je razpisala javno dražbo za obskrbljevanje armade 80.000 mož, ki bodo zbrani na meji mej Aninom in Amaliopolisom. Na Ogerskem je kupila 1200 konj in naročila si 40 torpednih čolnov. A tudi Turčija se pripravlja. Turško vojno svetovalstvo je sklenilo 14 bataljonov vojakov iz Smirne poslati v Tesalijo. Turčija računi, da bode mogla grške armadi nasproti postaviti 150.000 mož.

Peterburgska „Agence Russe“ piše gledé mirovnega sodišča v grške zadevi, da vse vlasti podpirajo to misel, razen Anglije, katere odgovor se še pričakuje. Grška pa da

je odgovorila, da se bode izjavila, kadar dobi formalne predloge. Turška se še posvetuje, ter nij ničesa sklenila.

Rumunski ministerski predsednik Bratianu je uže toliko okrevljal, da je prišel v zbornico dné 28. t. m. Zbornica mu je čestitala na njegove rešitvi.

Ker se je **švajcarski** zvezni predsednik ustrelil, mora zvezno svetovalstvo takoj družega predsednika voliti, ker stari odstopi te dni, a po švajcarske ustavi se ne more še enkrat voliti. Voljen bode skoraj gotovo podpredsednik Numa Droz za predsednika.

Francoske zbornice poslancev podpredsednik Brisson je na banketu združbe trgovinskih potovalcev govoril javen govor, v katerem je naglašal, da bodo dandenes društva reševala socialna vprašanja. „Če tudi govore naši sovražniki, da hočejo republikanci vojsko, vendar mi ponavljamo, da ljudstveni zastopniki tako kakor cela Francoska želé samo mir.“

V Dublinu se je pričela dné 28. t. m. tožba zoper **irskega** voditelja Parnella in druge načelnike deželne irske lige. Zatožence zagovarja devet odvetnikov. Od 24 poklicanih porotnikov je prišlo samo 18, kljubu temu, da bode izmed ostalih 6 moral vsak plačati 500 gl. kazni. Vladni zastopnik je v svojej zatožbi obdolževal zatožence, da so zarotniki.

Uradno se poroča iz južne **Afrike**, da so boerci zasedli tudi mesto Utreht. Indijska vlada pa je v Afriko poslala en polk konjice, en polk pešcev ter eno baterijo.

Dopisi.

Iz Ljubljane 29. decembra. [Izv. dop.]

(O izvršilnem pristavku notarskih zapisov.) Po § 3 notarskega reda imajo notarski zapisi, v katerih je dosvedočen dolg na denarjih ali na drugih stvareh namesto denarjev, in v katerih je natanko izrečena oseba opravičnikova in dolžnikova, kakor tudi pravno ime, stvar in doba, ob katerej je treba izpolniti dolžnost, tako izvršilnost, kakeršno poravnave, storjene pred sodiščem, ako je dolžnik ob enem pritegnil, da je pismo takoj izvršilno, kar se tiče priznanega dolga. Nekateri juristi celo trdijo, da se sme tako zapisana izvršilnost zabeležiti v zemljiščne knjigi poleg vknjiženega dolga. Najvišje sodišče na Dunaji je pa pred kratkim na neko prošnjo za zabeleženje izvršilnosti naravnost izreklo, da enake zaznambe v zemljiščne knjigi nijso dopustljive, ker nijso niti v sodnem redu niti v postavi za zemljiščne knjige utemeljene.

O tem vprašanji piše dr. Ofner v „Gerichtshalle“ dné 20. t. m. kakor sledi: In einer jüngst ergangenen Entscheidung des obersten Gerichtshofes wurde ein Ansuchen um Anmerkung der Exekutionsklausel (nach § 3 Not. O) bei der einzuverleibenden Forderung abgewiesen, weil die Anmerkung weder in der Civilprocessordnung noch im Grundbuchsgesetze begründet sei, die Exequirbarkeit selbst aber als Bestandtheil des Urkundeninhaltes mit der Einverleibung der Notariatsurkunde wirksam werde.

To razsodbo priporočali bi posebno onim hranilnicam, ki so do denasnjega dné zahtevale zaznambe izvršilnosti notarskih aktov od svojih dolžnikov.

Izpod Nanosa 26. dec. [Izv. dop.]

(Pomagajmo si sami!) Čestokrat čuje se od mnogoterih stranij pritožba, kako naš kmet-ski stan materialno propada in to čedalje bolj. Tako tudi mi, tukaj v Podnanosji in sploh v celej Pivki živeči kmetje čutimo ter jasno vidimo, da ako sedanje naše pogubonosno gospodarjenje ali kmetovanje se z bolj umnim ne premenja, nikakor se mi obdržati ne moremo, pač pa nam bode žalostno propasti. Zato nij čudo, da je tarnanje ter pritoževanje o ra-

stočem uboštvu čedalje bolj na dnevnem redu. — Broj pridnih gospodarjev se leto za letom manjša; hlevi se vedno bolj praznijo; zemlja čedalje bolj pusta postaja vsled pomanjkanja potrebnega gnoja; zaradi tega se tudi vsako leto manj živeža v obče prideluje. Torej potreba, novcev za to kupovati, bolj in bolj narašča; gozdovi se tako naglo zaraščati ne morejo kakor se izsekujejo. Pomoč od te strani nij torej zanesljiva niti stanovitna. Prodavanje sena ali mrve, ta kleti čin, je za nas čedalje pogubonosnejše. Kajti kakor uže gori rečeno, da se živinski hlevi čim dalje bolj praznijo, zato je sena leto za letom več na prodaj, kar je uzrok, da mu je cena vedno nižja. Vsled pomanjkanja gnoja bode pa tudi trava po mnogih krajih pešala in dotični gospodar ne more reči: jaz pridelam toliko sena. Torej tudi ta naposled omenjena uredba nij zanesljiva, pač strašno škodljiva za celi naš okrog. Pa čudo! Dobijo se še vedno taki mej nami, ki trdijo, da je prodajanje sena še najbolj pametno, zato se pa v hlevih enako mislečih, akoravno pridelajo do šest sto, sedem, osem sto centov sena in tudi več, ne dobi niti jednega repa govedine, kar je pač obžalovanja, še bolj pa grajanja vredno.

Skraini čas je torej, da se mi probudimo iz dosedanega mirnega a pogubonosnega spanja ter energično pričnemo misliti, kako in na kak način se nam je mogoče ogniti propada, ki nam žuga, ako po sedanjej gospodarstvenej zapeljivej poti hodimo še na dalje. Nespametno bi bilo od nas, ako bi se zanašali na to, da „kadar je sila največja, tačas je Bog najbližji“, to bi bile le prazne nekoristne sanje. „Pomagaj si sam, da ti Bog pomore“, to naj bi nam bilo gaslo ter vodilo. Ako sami ne stopimo resno na delo, nij se nam treba nadejati, da nam bode odkod pomoč došla; čakajmo mirno, kolikor časa hočemo, a pečeni tiči z nebes nam vendar ne bodo prileteli v zobe.

Dolžnost vsacega je, skrbeti ter delati za svojo lastno, kakor tudi za korist celega naroda. Tega pa pri nas dosihmal nij bilo in to vsaj v zadostnej meri ne, zato je naša malomarnost največ, če ne vsega kriva, da se nam slabo godi. Res to i sam priznati moram, da dosedanji neprenosljivi davki so veliko pripomogli, do zdanjega uboštva, ali z dosedanjim gospodarstvom se vzdržati ne moremo, če bi teh v prihod na pol manj ali celo nič ne plačevali. Moti se torej slednji, kateri misli, da mu bode s tem dovolj pomagano, ako bode v prihodnje malo manjši davek plačeval. Splošno smo predaleč zašli, da bi nam bilo s tem dovolj pomagano. Mi potrebujemo veliko večje pomoči in to materialne kakor duševne. Od kod in kako to dobiti, naj bi nam bila zdaj torej prva in najbolj važna skrb. Ker je le v slogi moč, treba nam bode složno pretresovati kakor tudi reševati to dvojno vprašanj: „od kod in kako.“

Vsem onim, katerim je blagor našega ubozege kmetskega stanu pri srcu, izrekam prošnjo, naj blagovolé stavljena vprašanja po svojej misli ali prepričanju rešiti, kateri rezultati naj bi se objavljali. Na ta način dospeti moramo do boljšega ter koristnega predloga; vsaj pravijo, da več glav več pameti.

Kadar bi bila stvar rešena, potlej bi bilo treba, sklicati več kmet-skih taborov, na kojih bi se naše kmetske zadeve javno, v priučujočnosti kmetov razpravljale. Na ta način prišla bi ta stvar najhitreje v javnost, kajti mnogo jih je, kateri časopisa, naj si bode uže jedne in druge vrste, nigdar ne čitajo, ker so jim

„predragi“, poizvedeli bi o rečeh, katere bi jih jako zanimale in videli bi, da naš propad se morda vendar na jeden ali drugi način dá zabraniti, stopili bi čvrsto v kolo onih, kateri bi stvar resno v roke vzeli.

Ako se drugod sklicujejo „kmetski shodi“ le s tem namenom, da se hujška na druge morda pošteno misleče, zakaj bi pa mi na noge ne stopili ter sklicali „kmetske tabore“, na katerih bi se o naših kmetskih zadevah govorilo in o koristi cele dežele kakor tudi države razpravljalo. — Delajmo torej in pomagajmo si sami, ako hočemo tudi od drugod potrebne pomoči dobiti. Hinko.

Iz Trsta 29. decembra. [Izv. dop.] Poročal sem vam uže, da je odšla od tukaj na Dunaj deputacija v jako važnih zadevah. V gospodarskem oziru preti Trstu velika izguba. Pulj in Reka delata konkurenco Trstu in poleg tega se še namerava Trstu odvzeti značaj in dobiček svobodne luke. Kakor se je pa videlo, naši tržaški poslanci gg. Rabli in drugovi so na Dunaji lovili vse druge ustavoverne in nemško liberalne muhe, samo interesov svojih tržaških volilcev niso videli nikjer v nevarnosti in se niso zanje brigali. Nezaupnica tržaškim ustavovernim poslancem je po mojem mnenju uže to, ker se je posebna deputacija poslala na Dunaj, da brani interese Trsta.

Kako globoko pa so naši ustavoverni poslanci morali na Dunaji uže zavoziti, razvida se iz odgovora, kateri je tržaška mestna deputacija dobila na Dunaji. „Triester Tagblatt“ namreč poroča z Dunaja, da je bila deputacija pri raznih ministerstvih, prosila za pomoč zoper nevarnost, ki preti Trstu, da se mora Trst braniti Puljske konkurence in da je jako želeli, da ostane Trst svobodna luka. Odgovorilo se je namreč deputaciji, da izdatno pomoč Trstu ovira ta razmera, ker Trst premalo podpira in pospešuje razvijanje avstrijskih idej.

Tudi v mestnem zboru je župan izjavil, da je malo upanja, da bi deputacija kaj dosegla. Trst da ostane teško še na dalje svobodna luka in tudi druga vprašanja, na pr. o zvezi železnic z morjem, da se bodo malo ugodno rešila. To je dober nauk Tržačanom.

Več dnij se je tukaj mudil slovenski poslanec za mariborsko okolico G ü d e l - L a n n o y, pravijo, da kot viceguverner nove „banke avstrijskih dežel“, katera bode tukaj ustanovila filijalo.

Z Dunaja 29. dec. [Izv. dopis.] Zdaj nekaj dnij vlada precej velika politična suša, navadna ob času po praznikih in pred praznikom, kakor je zdaj. Zato se morajo pa časniki baviti z malostnejšimi vprašanji, tako rekoč, glodati politične kosti, ki so od prej ostale. V tacih časih se mala politična žaba napihne do vola. Takisto se zdaj napihuje v liberalno-nemških novinah umetno „kmetsko gibanje“ na gorenjem Avstrijskem. Vse skupaj pa se pretirava, kakor je navada nemškim novinam. „Liberalni“ agitatorji pač porabljajo višje cenjene gruntne davke, da obdelujejo konservativnega gornje-avstrijskega kmeta, češ, glej, ti boš pod to vlado za Slovana več davka plačal. Ali tudi oni, ki hoté resnico govoriti, menda ne bodo molčali tej brezvestnej nemške agitaciji nasproti, ki se naravnost proti skupnej avstrijske ideji obrača, ščujoč jedno narodnost zoper drugo z najbolj občutljivim orožjem, z davkoplačevanjsko agitacijo. Zlasti pak je v tem vprašanji liberalno-nemška nesramnost do vrhunca prikripela, ker zarad prenaredbe gruntne davka — katero je vendar nemška ustavoverna stranka sama skle-

nila, delala in dovršila — zoper zdanko vlado agitira in zoper konservativce, češ, da so oni krivi večjega davka na gorenjem Avstrijskem. Da pa morejo take neumne agitacije prijemati se, da, le poskušati se, to kaže, da nemški kmet je še menj omikan nego li kateri drug v monarhiji.

Domne stvari.

— (Zabava na Silvestrov večer), kakor je bila dozdej vsako leto v ljubljanskej čitalniški dvorani, se je letos prelozila na novega leta večer 1. januarja, t. j. jutri večer. Denes zvečer pa priredi čitalniški gostilničar v restavraciji tombolo.

— (Naši nemškutarji) z lučjo iščejo po deželi občin, ki bi hotele g. Kalteneggerja s častnim občanstvom počastiti in s tem vladi pokazati, kako neprav je storila, da je tega nemškega agitatorja s Kranjskega odpravila. Dozdej se jim je posrečilo dve občini iztakniti. Tržič pa Višnjo goro. Tržičane ima zakotni pisar S. hele-niger pod komando, v Višnji gori pa poslušajo barona Tauffererja, Vestneckovega prijatelja, kadar koga drugega nij tam. Obe ubožni občini, Tržiška in Višenjska, imata za Boga svetega malo uzroka proti vsej drugej kranjskej deželi tujo politiko delati.

— (Umrli) je tukaj včeraj o pol dveh ponoči frančiškan br. Rihard Kušnik, 70 l. star.

— (Celovski škof dr. Wiery †.) Iz Celovca se poroča, da je koroški škof dr. Wiery umrl 29. dec. ob 7. zjutraj, star 68 let. Bil je od leta 1858. knezoškof krški. Slovencem nasproti je bil zmirom blagohoten.

— (Katoliška družba rokodelskih pomočnikov) napravi v svojih prostorih v knežjem dvoru na novega leta dan ob 1/2 6. uri zvečer božičnico.

— (Božični oratorij v podporo deške sirotnice.) V nedeljo, 2. januarja ob 5. uri popoldne se bode v knezoškofijskem Alojzijevišči pod vodstvom o. Angelika Hribarja in sodelovanjem orglarskih učencev predstavljajal uže v mnogih mestih z veliko radostjo sprejeti, od Henrika Fidela Müller zloženi „božični oratorij“. Žive podobe: 1. Ave Marija, 2. rojstvo, in 3. pastirji pri jasicah bodo gotovo vsacega zanimale in ker so prihodki te večernice potrebnim deške sirotnice namenjeni, privabile, kakor upamo, bodo obilno občinstva, zlasti družin višjih stanov. — Osoba plača za sedež 50 kr., za prostor brez sedeža 30 kr., nečemo pa omejiti milosrčnosti čestitega občinstva. Vstopni listki se bodo prodajali 1. januarja od 10—12. ure in na dan predstave ob 4. uri popoldne v Alojzijevišči.

— (Čitalnica v Bizoviku) ima občni zbor dne 2. januarja 1881. leta. Dnevni red: 1. Nagovor predsednika. 2. Poročilo blagajnika. 3. Volitev novega odbora. 4. Nasveti posameznih udov. — Začetek zborovanja ob 3. uri popoldne.

— (Dr. Linhardt †) okrajni zdravnik, se je včeraj v Tržiči sam ustrelil. Uzrok samomora je baje bolezen.

— (V novo deželno norišnico) na Studenci pod Ljubljano, ki se je odprla dné 27. t. m., so od 140 blaznih 27. in 28. t. m. prepeljali 75 bolnikov. Drugi ostanejo začasno v delavnici. Po zgledu najboljših avstrijskih in tujih norišnic napravljenej norišnici na krasnej višini gré po pravici ime zdravnišnice, katere vodstvo je izročeno dr. Kar. Ble'weisu, pomočni zdravnik pa mu je dr. Prejnic, ki v zdravnišnici stanuje. Hrano in postrežbo oskrbujejo,

kakor v vseh drugih tukajšnjih deželnih bolnišnicah, tudi tukaj usmiljene sestre.

— (Slovenski jezik pri tržaških sodnijah.) Poročali smo, da je tržaška trgovinska sodnija zavrnila neko tožbo zato, ker je bila vložena v slovenskem jeziku in da se je dr. Bizjak zoper to na višje mesto pritožil. Tržaška deželna sodnija je, kakor „Edinost“ poroča, dr. Bizjakov vtok, kakor je bilo pričakovati, po pameti in po postavi, tedaj ugodno rešila. Ta odlok v Trstu ne ostane brez dobrih nastopkov.

— (Iz Gorice) se piše „Nov.“ 27. dec.: „Včeraj se je ustanovila v tukajšnji čitalnici tista podružna „bralnica“ za ude nižjega stanu. Pristopilo je do sedaj 40 društenikov iz mesta. Imeli bodo posebno bralno sobo in plačevali po 20 kr. na mesec. Za „gospodarja“ so si izvolili včeraj g. Justa Vugo. Tako imajo zdaj ti naši ljudje, ki so bili prej po mestu zgubljeni, svoje središče in ognjišče. Kako se je čudil ta pa ta, ko je zagledal v včerajšnjem zboru može, katere je imel popred za — lah-one.“

Razne vesti.

* (Boj mej finančnimi stražniki in tihotapci.) Dne 19. dec. je šlo okolo 70 tihotapcev ali kontrebantarjev preko avstrijske meje v Paradiž v italijanskej Furlaniji. Vedeli so pa, da bodo zadeli na finančne stražnike, zato so poslali jednega svojih tovarišev njim nasproti, ki jim je ponudil jeden del tihotapskega blaga, če tihotapce naprej pustijo. Finančni stražniki so odbili to ponudbo in ko dospajo tihotapci, vname se hud boj. Dva tihotapca sta bila ubita, 6 pa je bilo ranjenih. Finančni stražniki so tihotapcem vzeli vse blago.

* (Požar.) V Trstu je po noči 28. t. m. začelo goreti v shranišči kosarne deželnih bramborcev. Ogenj se je pogasil še le zjutraj. Škode je nekaj 1000 gld.

* (Vojna ladija se vtopila.) Iz Toulona se telegrafira 29. decembra: Oklopna vojna ladija prve velikosti „Richelieu“ je denes po noči zgorela in se potopila. Več ljudi je bilo ranjenih.

* (Koliko mraz na mleko vpliva.) Smetana se iz mleka tem hitreje vzdiguje, kolikor bolj se toplota približuje 0° C. Smetane je temveč, kolikor bolj se je mleko shladilo. Tudi surovega masla se naredi več, kolikor bolj na hladnem je bilo mleko. Isto tako je tudi sir boljši, če se dela na hladnem.

* (Magjar in nemščina.) V „Pester Lloyd“ je bil te dni čitati naslednji inserat: „Ich sage! Belibe ich sie zu benächrichten, dasz májn Kalendarium für Semiten und Antisemiten berájez in czvájter Héerausgebung auf dem Placze iszt. 130 Bilder fon Fráind Jankò, 1000 Spásze fon mir und májn Schwóger Dániel fon Tojáss. Prajsz ájn lumpiger Florin. Servus! Ich: édlér v. Mokány Bercezi“.

Listnica opravištva. Č. g. L. R. v D. Zdaj je plačano do 30. septembra 1881.

Umrli so v Ljubljani:

23. decembra: Matevž Gerjup, cestni pometalec, 70 let, v Slonovih ulicah št. 40, za rakom v želodci. — Jakob Grahek, urarjev sin, 7 1/2 mec., v sv. Florijana ulicah št. 32, za božjastjo.

24. decembra: Anton Tomažič, hišni delavec, 66 let, v Gospodskih ulicah št. 18. — Ivana Schot, učiteljska kandidatka, 18 let, na sv. Jakoba trgu št. 11, za jetiko. — Rudolf Dragar, tovarniškega delavca sin, 8 mes., v Kladeznih ulicah 17, za drisko.

25. decembra: Liza Zabajak, mesarjeva žena, 33 let, na sv. Petra cesti št. 40. — Marija Kuntarič, gostija, 80 let, na Rimskeji cesti št. 2, za mrtuom.

27. decembra: Franca Gregurka, dekla, 22 let, na sv. Petra cesti št. 23, za jetiko. — Franc Wagner, mestnega stražnika sin, 24 dni, na Poljanskeji cesti št. 13, za slabostjo. — Jakob Cerar, gosti, 57 let, predkraj Črna vas, poleg ceste mrtve najden.

V deželnej bolnici.

21. decembra: Urša Cesnik, gostija, 75 let, za oslabljenjem.

22. decembra: Marija Kobal, gostija, 53 let, za starostjo.

23. decembra: Janez Osmak, dninar, 18 let, za vročinsko boleznijo.

24. decembra: Pavel Petaus, dninar, 38 let. —
Valentin Arhar, dninar, 55 l., za pljučno tuberkulozo.
25. decembra: Liza Peterlin, dninarica, 72 let.
— Jožef Sitar, dninar, 38 let, za jetiko.

Tužci.

29. decembra:

Pri **Stonu**: Globočnik iz Dunaja. — Libkovic iz Zagreba. — Kaufman iz Karlova.
Pri **Malléi**: Schönberger iz Kočevja. — Railing iz Monakova.

Javna zahvala.

Blagorodni gospod Miroslav Korén, posestnik v Planini, je že zopet letos našej šolske knjižnici sedem in petdeset knjig nakloniti blagovolil. Podpisani si šteje torej v prijetno dolžnost blagemu dobrotniku na tem mestu v imenu učeče se mladine najtoplejšo zahvalo izreči.

Planina, dne 29. decembra 1880.

Josip Bénédek,
nadučitelj.

Dunajska borza 30. decembra.

(Izvirno telegrafsko poročilo.)

Enotni drž. dolg v bankovcih	73 gld. 05	kr.
Enotni drž. dolg v srebru	74	"
Zlata rente	88	"
1860 drž. posojilo	131	"
Akcije narodne banke	827	"
Kreditne akcije	2-8	60
London	117	70
Srebro	—	"
Napol.	9	37
C. kr. cekini	5	58
Državne marke	58	15

Št. 18.799.

(660—1)

Razglas.

V **ponedeljek 3. januarja 1881** bode se v mestnem gozdu pod Tivoli nad sto uže posekanih borovcev od 8 do 11 palcev debelih, očitno prodalo, h katerej prodaji se kupci vabijo.

Prodaja se začne ob devetih dopoldne.

Kupona.

Mestni magistrat v Ljubljani,

dne 28. decembra 1880.

Župan: Laschan.

Proda se

na graščini Kravjek, pošta Hudo, več gospodarskega orodja, mlatilnic, rezalnic, bran, plugov in voz.

(661—1)

Umetne

(640—5)

zobe in zobovja

postavlja po najnovejšem ameriškem sistemu v **zlatu, vulkanitu ali celuloidu** brez bolečin. **Plombira z zlatom** itd.

Zobne operacije izvršuje popolnem brez bolečin s prijetnim mamilom

zobni zdravnik A. Paichel,

poleg Hradskega mostu, v I. nadstropji.

Božičnih in novoletnih daril

na veliko izber

ima

KARL S. TILL

pod Trančo 2.

Posebne albume za fotografije najmodernejše in krasno vezane s patentirano zapono. Najrobovejši, kar se tiče papirja Theur & Hardtmuth. 200 slik iz Draždanske galerije v vrlo elegantnej enveloppi. **Molitvene knjižice**, krasno vezane v slonovo kost, ebenovino biserno matico, baržun ter usnje. **Spisi za mladino, knjižice s podobami, spomenskimi pesnimi in pravljicami**, najfinije galant-rijsko blago od usnja, prava zlata peresa in rejongi, pisne mape itd. itd. (621—12)

Marijinceljske kapljice za želodec,

nepresežno izvrstno zdravilo zoper vse bolezni v želodci

in nepresežno zoper nelast do jedi, slabi želodec, smrdečo sapo, napihnenje, kislo podiranje, ščipanje, katar v želodci, zgago, da se ne nareja pesek in pšeno in slez, zoper zlatenico, gnjus in bljuvanje, da glava ne boli (če izvira bolečina iz želodca), zoper krč v želodci, preobloženje želodca z jedjo ali pijačo, črve, zoper bolezni na vrani, jetrah in zoper zlato žilo.

Glavna zaloga:

Lekar C. Brady, Kremsier, Moravsko.

Jedna sklenica z navodilom, kako se rabi, stane

35 kr.

Prave ima samo: V Ljubljani: lekarna Gabriel Piccoli, na dunajske cesti; lekarna Josip Svoboda, na Prešernovem trgu; lekarna Julij pl. Trnkoczy, na mestnem trgu. V Novem mestu: lekarna Dom. Rizzoli. V Gorici: lekarna A. de Gironcoli. V Ajdovščini: lekarna Mich. Guglielmo.

Svaritev! Ker se v zadnjem času naš izdelek posnemlje in ponareja, zato prosimo, naj se kupuje samo v zgoraj navedenih zalogah in pazi naj se osobito na ta znamenja: Prave Marijinceljske kapljice za želodec morajo imeti v sklenico vtisneno besedo: **Echte Maria-zeller Magentropfen** — Brady & Dostal — Apotheker, sklenica mora biti zapečatena z našim originalnim pečatom, na navodilu za rabo in na zavitku, na katerem je podoba Marijinceljske matere božje, mora biti poleg te podobe utisneno sodnijsko spravičeno **varstveno znamenje** in zavoj mora biti zapečaten z našim **varstvenim znamenjem**. Izdelki podobnega ali istega imena, ki nima te znamenja, istinitosti, naj se zavrzijo kot ponarejeni in prosimo, naj se nam taki slučajji takoj naznajo, da bodo sodnijski kaznovani izdelovalci in prodajalci. (362—22)

Zoper jetiko! Radgostski universalni čaj

in rožnovski maho-rastlinski celtilčki, priporočajo se posebno

za vse, tudi za zastarane bolezni na pljučah, za srčne, prsne in vratne bolezni, posebno za sušico, želodčovo slabost, za splošno slabost čutnice in začenjajočo se pljučnico!

Vehko število priznanskih pism razpolagajo se v prepričanje

Javna zahvala.

Gospodu J. Seichertu, lekarju v Rožnovi v Radgostskem.

Čestiti gospod!

Po dostanem nevarnem pljučnem vnetji mučil me je cele tri leta suhi kašelj in ponavljajoča se hripavost. Pretečeno jesen poslo je moja žalostno stanje tako hudo, da sem cele kosce stijene krvi izkašljal in trpel sem pri tem zaradi prebavljanja in telesne slabosti. Mrzice in ponočnem me jako slabečem potenji. Zdravnik — moj dobri prijatelj — konstatiral je začetno jetiko!

Po dolgem brezuspešnem zdravljenju poskusil sem vsled sveta mojega zdravnika kot zadnji pripomoček Vaš Radgostski universalni čaj, kateremu se zahvaljujem že mnogim v našem mestu za zopet pridobljeno zdravje, ter rabim za olajšanje snubega in žgečega kašljanja Vaše Rožnovske celtilčke.

V kratkejši dobi zboljalo se je moje brezupno stanje tako, da se čudijo vsi moji znanci, kakor tudi moj zdravnik, kateri nikakorsnega ozdravljenja ni upal.

Kasiranje nehale je popolnem, ravno tako nijsem več kri pljuval in nehale je tudi ponočno potenje, povrnil se je zopet tek in močnejši kot poprej, in tako pridobilo je moje slabo telo zopet poprejšnjo krepost in elastičnost.

Komaj po štiritednem uživanju sem popolnem zdrav in vesel in zahvaljujem svoje ozdravljenje poleg Bogu jedino le Vašim pripomočkom.

Prosim Vaše blagorodje mojej starej materi, katera že štiri leta trpi na srčnem bodenju in tesnem dihanju, preposlati proti poštnemu povzetku dva paketa tega čaja in ravno toliko skatice maho-rastlinskih celtilčkov, in želim iz sice, da bi ta izvrstni lek in ne drago bišno zdravilo zaslužno splošno pripoznanje pridobilo, ter ostajam s posebnim spoštovanjem Vašemu blagorodju hvaležni.

(521—2) **Ivan Celeryn**, kaplan.
V Cerkovici (na Čskem).

Od tega po zdravniške razložbi in predpisih pripravljeni čaj, vešja za lidenovno rabo pripravljeni paket z nakazom o rabi: **1 gld. av. v. Jedna originalna skatja Rožnovskih maho-rastlinskih celtilčkov 50 kr.** Za kolek in zavijanje pa **10 kr.** posoče.

Radgostski universalni čaj in **Rožnovski maho-rastlinski celtilčki** dobivajo se jedino le v lekarni **J. Seichta** v Rožnovi na Moravskem, in razpošiljajo se naročila na vse strani proti poštnemu povzetju.

Da je pa p. n. občinstvu bolj priročno, imajo tudi zaloge sledeči lekarji: **W. Mayr** v Ljubljani, **W. König** v Mariboru, **S. Mittelbach** in **J. Cejbe** v Zagrebu, **Barmherzige Brüder** in **A. Nedved** v Gradei, **A. Marek** in **J. Kupferschmid** v Celji, **O. Russheim** v Lipnici, **Carl Grabacher** v Murau, **J. Illing** v Rottemanu, **W. Thurnwald** v Celovcu.

Zaloga

napravile se bodo v vseh lekarnah in večjih prodajalnicah materialnega blaga.

Doktor Horstova jedino prava voda za oči, prirejena natanko po starem rodbinskem receptu tega svetovno slavnega zdravnika za oči, pripravna je za okrepljenje in vzdržanje vida v vsakej starosti; v kratkem ozdravi ne da bi bolnika motila v njegovem pokleu, frišni ali stari prisad na očeh, pege na rožnici in kašo ter odpravi sitno solzenje.

Izvirna steklenica z navodom za rabo vešja **70 kr.**, za kolek in zavoj **10 kr.** več.

Prava se dobi samo naravnost iz lekarne v kopelišču Rožnavi.

Rožnovski cvet za žilce, hitro in trajno zdravlja puško, irganje po udih in vsake vrste slabost v žilcih in kitah, Izvirna sklenica **70 kr. av. v.**, za kolek in zavoj **10 kr.** več. Pravi se dobi samo naravnost iz lekarne v Rožnavi (Moravska).

Za gospe!

Glycerinino milo, tekoče, nedosegljivo v tem, da se dobi mehka, tanka, bela koža, 1 sklenica 40 kr.

Glycerin-Crème,

posebno vspešno, ako ustnice ali koža na rokah poka, 1 sklenica 30 kr.

Glycerin-Sargov,

najfinjši, 1 sklenica 10 kr.

Prodaje in razpošilja proti poštnemu povzetju

G. PICCOLI,

lekar „pri angelu“,

v Ljubljani, na dunajske cesti.

Toilette-Honig-Glycer.-Seife,

Sargovo, 1 kos 30 kr.

Damen-Powder,

z dišavo, bel in radečkast, v zavojih po 10 kr., 1 škatla 40 kr.

Anaterinova ustna voda,

izdeluje G. Piccoli, 1 sklenica 60 kr.

Anaterinova štupa za zobe,

izdeluje G. Piccoli, 1 sklenica 40 kr.

Podpisani javljam občinstvu, da sem kot novimenovali c. kr. notar v Kamniku odprl svoje pisarno.

V Kamniku, dne 26. decembra 1880.

Dr. Karel Schmidinger,
c. kr. notar.

(651—2)